

Erfaringsutveksling om SSV

Min bakgrunn for å stå her og kunne dele erfaringer om SSV.

Spesifikke språkvansker.

- ▶ Barn med språkvansker tilegner seg ikke språket på lik linje med andre barn, og det fører etter hvert til ulike utfordringer i hverdagen. Det å ha spesifikke språkvansker innebærer at de språklige ferdighetene ikke står i forhold til resten av barnets utvikling. Der er et misforhold.
- ▶ Spesifikke språkvansker kan være vanskelig å oppdage fordi SSV har ofte kjennetegn som kan være sammenfallende med andre diagnoser. Eksempelvis ADHD/ADD, DYSLEKSI, og retninger innenfor autismspektret.
- ▶ Spesifikke språkvansker vil i løpet av kort tid bli omtalt som **UTVIKLINGSMESSIGE SPRÅKVANSKER.**

Til nå er spesifikke språkvansker blitt inndelt i områdene:

- ▶ **EKSPRESSIVE VANSKER:** Språkproduksjonen er vanskelig, problematisk å finne rett ord til rett tid, men språkforståelsen er god.
- ▶ **RESEPTIVE VANSKER:** (kan omtales også som impressive vansker) Her vil problemet være å forstå det som blir sagt eller står skrevet.
- ▶ Så har du kombinasjonen av **ekspressive og reseptive vansker.**
- ▶ **FONOLOGISE VANSKER:** Disse barna har problemer med å tilegne seg språklydene. De har god språkforståelse og bruker språket rett.

Generelle råd i forhold til språkvansker i skolen.

► Språkstimulering:

- Begrepsinnlæring med bl.a. utgangspunkt i elevens interesser, og hverdagslige gjøremål.
- Trygge gode rammer - forutsigbarhet.
- Viktig med øyekontakt og oppmerksomhet.
- Voksne må være gode språkmodeller.
- Gi barnet tid.

Hva bør en være oppmerksom på og jobbe for i skolen ang SSV.

- ▶ Lærerne må lese seg opp på hva spesifikke språkvansker er.
- ▶ Oppmerksom på følgevansker som barn med SSV kan ha.
 - ▶ Vansker med korttids - og langtidshukommelsen.
 - ▶ Mangler tidsperspektiv.
 - ▶ Blir sliten i løpet av en skoledag.
 - ▶ Kan lett oppfattes som uhøflige.
 - ▶ Vansker med å få venner/ være sosial.
 - ▶ Dårlig selvfølelse og svak motivasjon.
 - ▶ Kan ha strukturelle vansker, glemmer ofte, rotete bøker.

- ▶ Kan være klønete, vanskelig med å forstå regler knyttet til spill.
- ▶ Konsentrasjonsvansker.
- ▶ Forstår ikke ironi/sarkasme, og metaforer (snakke i bilder) tar ting veldig bokstavelig.

Jobbe for et godt hjem/skole samarbeid.

- ▶ Formell og uformell kontakt.
 - ▶ Foreldre må følge opp det arbeidet som blir gjort på skolen.
 - ▶ Foreldre må ha et positivt syn på skolen, smitter positivt over på eleven.
 - ▶ Skolen bør være lydhøre til det foreldrene har å formidle. De er eksperter på eget barn. Viktig at de føler at de blir tatt på alvor.
- ▶ Kontaktbok.

Faglig tilrettelegging.

- ▶ Ligge i forkant med tanke på pensum.
- ▶ Innlære gode strategier for læring.
- ▶ Tilpasse språket til elevens ferdigheter.
- ▶ De trenger ekstra tid til det meste.
- ▶ Mange repetisjoner.
- ▶ Hjelpemidler om det trengs.
- ▶ Ressurser, mulighet til å gå ut alene sammen med lærer.
- ▶ Tilrettelegging på prøver og oppgaver.

Barn med SSV må som alle andre stilles krav til.

- ▶ Forventninger.
- ▶ Lekser.
- ▶ Må ikke kutte fag bare for å gjøre dagen lettere.

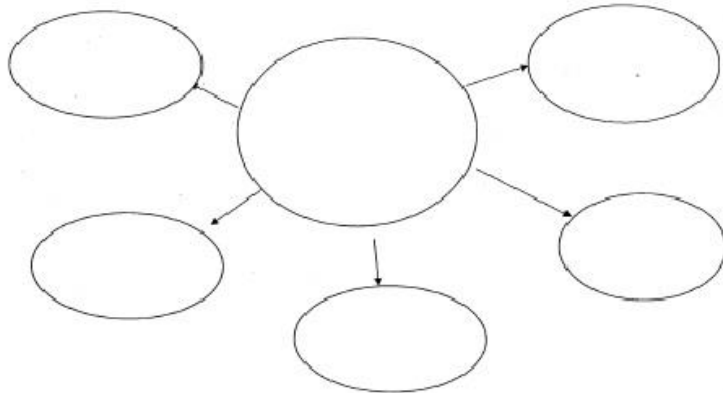
Hvordan en kan gå frem for å lære nye ord.

HVORDAN LÆRER VI NYE ORD?

Dagens ord:

Tenk på mening

Tenk på lyd

Rimer på

Begynner på

Antall stavelser

10 skritt for å bli en ORDMESTER ☺

Hvordan kan vi lære nye ord/mer om ord ?

1. Dagens ord er(ordet leses for eleven)
2. Har du hørt ordet før?
3. Vet du noe om
4. Hva tror/mener du at kan bety?
5. Hvilke lyder er det i
6. Nå skal vi lære mer om

Her utvides elevens ordkunnskap gjennom praktiske aktiviteter der målordet blir brukt mange ganger, og satt i sammenheng med nøkkelvokabular

Arbeidsarket brukes, sett inn elevens forkunnskaper + ny semantisk kunnskap

Lærer gir tips/stikkord, setter eleven på sporet, prøver å få frem respons hos eleven. Når elevens egen respons er adekvat, nedtegnes/- skrives dette på arbeidsarket.

7. Sett det sammen!
Elev og lærer tar hver sin tur med å definere ordet ved å bruke ett fonologisk og ett semantisk kjennetegn hver
8. Velg en lek/et spill der begrepet/ordet brukes
9. Skriv ordet til ORDBANKEN
Ordet defineres ved to semantiske og ett fonologisk kjennetegn
10. Bruk ordet/begrepet i flest mulig sammenheng i alle naturlige situasjoner (skole, hjemme, SFO +)
(Bruk evt. sammen med SMART-plan)

Kartleggingsprøver:

- ▶ SPRÅK 5 - 6 og SPRÅK 6 - 16 som er screeningtester for språkvansker
Av Ottem & Frost 2007
- ▶ 20 SPØRSMÅL OM SPRÅKFERDIGHETER som også er en screeningtest
av Ernst Ottem
- ▶ LOGOS kan også si noe om språkvansker.
- ▶ Så finnes det ulike evneprøver som gjennomføres ved PPT kontorene.

Reportasje om Dan i Statpedmagasinet:

<https://vimeo.com/114971860>

<http://www.statped.no/globalassets/statpedmagasinet/dokumenter/statpedmagasinet-1-2014.pdf>

Intervju i Språkløyper om Språkvansker på barnetrinnet: Tiltak og tilrettelegging

<https://www.youtube.com/watch?v=ijPrZH5Xffw>

Podcasten «Påddkast» for Dysleksi Norge laget av Dysleksi Ungdom

Omhandler vanskene Spesifikke språkvansker, dyskalkuli og dysleksi.
Episode 3, 4, 5 og 7 har med språkvansker å gjøre.